

Práci předložila studentka: **Bc. Adéla Hessová**

Studijní program: **Učitelství pro 2. stupeň základní školy, Učitelství českého jazyka, Učitelství výchovy ke zdraví pro základní školy**

Název práce: **Sebepoškozování žáků na ZŠ**

Vedoucí práce: **Mgr. Václava Klimtová**

Oponent práce: **PhDr. Markéta Zachová, Ph.D.**

1. CÍL PRÁCE

Diplomantka se v předložené práci zabývá tématem sebepoškozování žáků na základních školách. Cíl práce je představen v úvodu a následně precizován v části výzkumné (výzkumnými otázkami a hypotézami). Přes nedostatky v realizaci výzkumu soudím, že se avizovaného cíle podařilo částečně dosáhnout (aspoň v popisné rovině).

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ

Práce má standardní charakter teoreticko-výzkumné studie. V teoretické části (40 stran) autorka vymezuje základní pojmy a přístupy k tématu sebepoškozování. Z perspektivy učitelů odkazuje zejména na informovanost, úroveň vědomostí učitelů, což je pouze jedna z oblastí jejich kompetence. V menší míře apeluje na schopnosti intervence, diagnostických postupů atd. Přesto se domnívám, že teoretická část poskytla základní a dostatečný přehled k uvedenému tématu. Autorka využila aktuálních a relevantních odborných zdrojů včetně několika cizojazyčných studií.

Vlastní výzkum je založen na metodě dotazníkového šetření a rozhovoru.

K výzkumné části mám následující otázky a připomínky:

- U techniky dotazníkového šetření není doloženo, zda byli do výzkumu zahrnuti učitelé 1. i 2. stupně základních škol. Prosím autorku, aby uvedla u obhajoby.
- Promítl se do výpovědi fakt, že někteří z oslovených učitelů zastávají pozici v rámci školního poradenského pracoviště tj. např. školního metodika prevence, výchovného poradce atd.?
- Vzhledem k povaze tématu by jistě byl relevantnější kvalitativně orientovaný výzkum, což položky dotazníkového šetření (uzavřeného typu) nejsou schopny zajistit. Řadu otázek měla autorka formulovat jako otevřené. Takto dotazník nevykazuje potřebnou vypovídající hodnotu, viz např. otázky č. 3, 7 aj. Nedožíváme se tak zásadní informace ohledně konkrétních zkušeností a řešení problémů/situací spojených se sebepoškozováním.
- Autorka rovněž nezohlednila specifika různých věkových kategorií žáků (viz 1. kapitola teoretické části k vývojovým obdobím). Tento fakt by výpovědi jistě ovlivnil.
- U techniky rozhovoru upozorňuji na příliš malý vzorek (pouze tři školní metodičky prevence).
- Dále postrádám strukturu a předem naformulované otázky (byť se jedná o polostrukturovaný typ). Není jasně deklarováno, co bylo předmětem rozhovoru, jeho klíčové oblasti ve vztahu k sledovanému tématu tj. sebepoškozování. Nejsou doloženy konkrétní situace, jejich řešení, vyhodnocení postupu atd. Výpovědi respondentek tak nejdou do hloubky a nelze z nich vyvodit relevantní závěry.
- Není popsán postup zpracování a vyhodnocení dat u rozhovoru. Prosím autorku, aby doložila a ilustrovala na konkrétním příkladu, jak dospěla k jednotlivým kategoriím kódů.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA

K formální stránce práce nemám zásadních výhrad a připomínek. Text vykazuje dílčí terminologické nepřesnosti. Struktura a řazení jednotlivých kapitol jsou přehledné. Práce se zdroji až na výjimky odpovídá stanoveným požadavkům citační normy.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE

Téma sebepoškozování považuji i v souvislosti s nárůstem rizikového, patologického chování za vysoce aktuální (viz řada aktuálních studií) a oceňuji tímto autorčinu snahu zjistit a popsat stav informovanosti poměrně velkého počtu učitelů v podmínkách současné školy. Nedostatky a rezervy shledávám zejména v části metodologické, viz připomínky výše.

Předloženou kvalifikační práci Adély Hessové hodnotím předběžně a na základě výše uvedeného známkou **dobře**. Doporučuji diplomantce, aby si pečlivě připravila zodpovězení uvedených připomínek a otázek. Finální hodnocení bude závislé na průběhu obhajoby.

NAVRHOVANÁ ZNÁMKA:

DOBŘE

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY K OBHAJOBĚ

- *viz výše v textu*
- *Prosím diplomantku, aby navrhla další možné a efektivnější výzkumné nástroje, které by se daly využít v podobně koncipovaném šetření.*

V Plzni dne 3. 6. 2024

Markéta Zachová